

Nádorových onemocnění na celém světě přibývá a podle odhadů se v příštích dvaceti letech počet onkologicky nemocných ztrojnásobí. Nezahálí ale ani vědečtí pracovníci: výsledkem jejich práce je biologická léčba. Napadené buňky zlikviduje a zdravé nepoškodí.

Text: Hana Profousová

Rakovina je silná, ale zbraně

proti ní také

Jestliže v něčem naše republika za světem zaostává, ve výskytu zhoubných nádorů a v úmrtí na ně to bohužel není. Dokonce se v některých případech ocitáme v čele tabulek (rakovina tlustého střeva). To je špatná zpráva. Dobrá je, že se uplatňují nové možnosti léčby, které přinášejí pozitivní výsledky. Potvrdilo to také letošní celosvětové setkání onkologů v americkém Orlando i další kongresy, kde si lékaři předávali své zkušenosti.

Správná léčba ve správný čas

Hlavními „viníky“ nárůstu onkologických pacientů jsou úspěchy medicíny, jež dovede vyléčit onemocnění, která před desítkami let vedla k dřívějšímu úmrtí. Co to znamená? Že pokroky v kardiologické, diabetologické péči a v dalších oborech způsobily, že se lidé „dožijí“ onkologického onemocnění, které se častěji vyskytuje ve vyšším věku. Pozitivním faktem ale je, že v mnoha případech již lze onkologické onemocnění vyléčit (je-li diagnostikováno v časných stádiích), případně se choroba, která dřív vedla k rychlému úmrtí v průběhu několika měsíců, stává chronickým i desítky let trvajícím onemocněním. Ačkoliv to tak možná nevypadá, je to úspěch.

Objevily se celé skupiny nových léků, které stále cíleněji zasahují do mechanismu vzniku, růstu a šíření nádorů, případně zesilují účinky standardních onkologických postupů (chemoterapie, radioterapie, hormonoterapie a imunoterapie) a usnadňují chirurgické řešení rakoviny.

„Trendem je snaha o takzvanou personalizovanou neboli adresnou medicínu, která vychází z pochopení jedinečnosti každého pacienta,“ konstatuje prof. MUDr. Luboš Petruželka, CSc., přednosta Onkologické kliniky VFN a 1. LF UK v Praze, který se

onkologických kongresů účastní. „Už nejde jen o správnou léčbu ve správný čas správnému pacientovi, ale je nutné respektovat výlučnost každého jedince z hlediska jeho rodinného, sociálního a ekonomického zázemí. Dalším hlediskem léčby nádorů je co nejpřesnější znalost jeho typu. Už před rozhodnutím o postupu léčby bychom měli mít molekulární nebo genetický popis nádoru a až na jeho základě rozhodovat o léčbě.“

Naděje pro nemocné

V laboratořích se už vyvíjejí i další léčebné přípravky, které zlepšují prognózu onkologických pacientů. „Velmi nadějně výsledky přináší v klinických studiích léčebná vakcína Stimuvax u pacientů s pokročilým karcinomem plic, která v současnosti vstoupila do závěrečných fází zkoumání také u pacientek s pokročilým karcinomem prsu,“ objasňuje profesor Petruželka.

Prof. MUDr. Rostislav Vyzula, CSc., z Masarykova onkologického ústavu v Brně k tomuto tématu říká: „Moderní biologická léčba, která působí odlišným mechanismem na různých úrovních metabolismu nádorových buněk, přináší průlomový pokrok v léčbě nádorů v posledních třiceti letech. Používá se v kombinaci se standardními postupy, aniž by podstatným způsobem zhoršovala nežádoucí účinky.“

Třebaže pouhé slovo rakovina v nás stále vyvolává mrazení, odborníci se shodují v tom, že dnes již neznamená pouze bolestivou smrt v krátké době. Onkologická onemocnění se dají léčit a mnoho nemocných žije i desítky let. A ani vyléčení není nemožné. Žít s touto nemocí není jednoduché, přináší mnoho tělesných potíží, psychických útrap a změn v osobním i profesním životě. Ale naděje existuje.

CO BY MĚL PACIENT O ONKOLOGICKÉM ONEMOCNĚNÍ VĚDĚT?

Čím více informací dostane, tím se bude lépe vyrovnávat s nemocí, léčbou a životem s onkologickým onemocněním. Ideálem je partnerská spolupráce mezi lékařem a pacientem. Nemocný by neměl hrát jen pasivní roli léčeného, ale měl by se aktivně zajímat o vše, co s nemocí, její diagnostikou i léčbou souvisí, a od lékaře se dozvědět všechno podstatné o ní. A podobná komunikace u nás ještě mnohde pokulhává. Lékař by si měl vždy uvědomovat, že oznámení diagnózy onkologického onemocnění vyvolá u pacienta vždy velmi negativní emoce. Člověk v té chvíli nevnímá, co mu lékař říká, nebo si ze sděleného pamatuje jen zlomek. Teprve po čase může diagnózu „přijmout“ a snažit se přispět k léčebnému úspěchu.

NEMOCNÝ BY SE MĚL PTÁT:

- na lokalizaci a stádium onemocnění (místní nádor, místně se šířící nádor, metastázy)
- jaká diagnostická vyšetření budou provedena a za jakým účelem
- jak bude probíhat léčba a jak dlouho asi bude trvat
- na zařízení, kde bude léčen
- na možnost či vhodnost biologické léčby
- na možnost tišení bolestí a nežádoucích účinků léčby
- kdy se bude moci vrátit k běžnému životu
- jak časté budou kontroly po léčbě